

اصول معماری و نقش آن در مراکز درمانی

محمد حسین عربانی - کارشناس ارشد معماری - دانشگاه آزاد اسلامی ساوه

tarahaneno@ymail.com

چکیده:

معماری به دلیل این که در عرصه‌های مختلف عملکردی و در دوره‌های مختلف زندگی انسان همواره همراه او می باشد، دارای مفهوم و تعریف گسترده‌ای است. از ابتدای تولد در محیط درمانی و سپس بعد از آن در ابتدای سن آموزش در فضاهای مختلف آموزشی، دانشگاهی و علمی، در اوقات فراغت در فضاهای ورزشی، تفریحی، سرگرمی رستوران ها و غیره، و بعد ها که بنا بر تخصص‌های مختلف وارد محیط‌های شغلی می‌شویم. برای ارتقاء طراحی معمارانه و ارائه طرحی مناسب با عملکرد، شناخت قابلیت‌های محیط شامل ویژگی‌های جغرافیایی، فرهنگی - اجتماعی، الزامی است. معنای یک محیط حاصل تعامل بین کنش‌های آن محیط و نیازهای فردی و جمعی استفاده کننده آن است. استرس غالباً به صورت احساس اضطراب تجربه می‌شود هنگامی که فرد احساس می‌کند در معرض خطر و تهدید قرار گرفته است سیستم اعصاب سمپاتیک او آماده فرار از خطر یا مقابله با آن می‌باشد. نگرانی و استرسی که یک بیمار از مشکل یا بیماری به وجود آمده خود دارد، میتواند در قرارگیری در محیط نامناسب درمانی افزایش یابد از نظر روانشناسی تداوم اضطراب به اختلال افسردگی منجر می‌شود که بر سلامت روان فرد تاثیر می‌گذارد. می‌توان مبنای اصلی طراحی داخلی محیط شفابخش را حول استفاده از تئوری سرگرمی‌های مثبت و کاربرد رنگ، پنجره‌های بزرگ، چیدمان مبلمان و طراحی ارگونومیک و مصالح دیوار و کف دانست. گنجاندن جنبه‌هایی از طبیعت در کنار محیط‌های درمانی می‌تواند به ایجاد یک ظاهر آشنا و برانگیختن احساس آرامش کمک کرده و نیز به بیماران اجازه می‌دهد تا اتاق‌های خود را از جنبه‌های شخصی تغییر دهند. صحنه‌های طبیعی به کاهش اضطراب بیماران کمک می‌کند و ایجاد یک حس آشنایی با مکان را القا خواهد نمود و به بیماران کمک خواهد کرد در فضای جدید درمانی حس راحتی بیشتری داشته باشند.

واژگان کلیدی: معماری، محیط، محیط درمانی، بیمار، محیط طبیعی، فضای سبز، تسریع بهبودی

۱- معماری و قلمرو عملکرد

معماری به دلیل این که در عرصه‌های مختلف عملکردی و در دوره‌های مختلف زندگی انسان همواره همراه او می باشد، دارای مفهوم و تعریف گسترده‌ای است. از ابتدای تولد در محیط درمانی و سپس بعد از آن در ابتدای سن آموزش در فضاهای مختلف آموزشی، دانشگاهی و علمی، در اوقات فراغت در فضاهای ورزشی، تفریحی، سرگرمی رستوران ها و غیره، و بعد ها که بنا بر تخصص‌های مختلف وارد محیط‌های شغلی می‌شویم. این موضوع اهمیت و نقش معماری را در زندگی انسان نمایان می‌کند. و یا دلیل دیگری که می‌توان بیان کرد آن است که یکی از لغات و مفهوم‌های بسیار مهم در معماری که همواره بخش جدا نشدنی از معماری می‌باشد، محیط است. معماری بدون محیط معنا ندارد و چون انسان همواره در محیط‌های مختلف